

Riigihalduse ministri määruse „Ida-Virumaa ettevõtlust edendavate spordi- ja kultuuriürituste toetuse andmise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Käesolev määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) lähtub Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi alusel välja töötatud Ida-Virumaa programmist. Ida-Virumaa programm tugineb Ida-Virumaa maakonna arengukavale 2014–2020 ja Ida-Virumaa tegevuskavale 2015–2020. Programmi eesmärk on Ida-Virumaa majanduse elavdamine ja piirkonna elukeskkonna atraktiivsuse suurendamine, nooremaelaste väljavoolu pidurdamine ning läbi piirkonna eelisarendamise mahajäämuse vähendamine teistest Eesti piirkondadest.

Vajadus Ida-Virumaale suunatud erimeetmete rakendamiseks tuleneb Eesti keskmisest madalamate majanduslike ja sotsiaalsete näitajatest. Ida-Virumaa arengut iseloomustavad muuhulgas:

- Ida-Virumaa on üheks kiirema rahvaarvu kahanemisega piirkonnaks Eestis. Laste ja noorte osatähtsus Ida-Virumaa rahvastikus on Eesti väikseim. Ida-Virumaa tööturuseve indeks on ebasoodsaim Eestis. Riigi väikseim eestlaste osatähtsus ja kõrgeim vene rahvusest elanike osatähtsus. Eestlaste osatähtsus on eriti madal linnades.
- Regionaalne SKP elaniku kohta on Eesti keskmine, aga selle kasv on olnud viimastel aastatel keskmisest aeglasem.
- Ettevõtlusaktiivsus ning selle kasv on Eesti madalamaid. Ekspordivate ettevõtete arvu kasv on võrdlemisi kiire, samas ekspordi kogumaht on kasvanud muu Eestiga võrreldes tagasihoidlikumalt. Tööturult kõrvalejäänute ja töötuse määr on üks kõrgemaid, kuigi hõivenäitajad on viimastel aastatel paranenud.
- Maakondade võrdluses keskmisest madalamad elanike sissetulekud ja nende aeglasem kasvutempo. Suhtelises vaesuses elavate inimeste osakaal Eesti kõrgeim, eriti maakonna linnades. Elukeskkonna turvalisus maakonniti üks madalamaid.

Käesoleva määruse eesmärgiks on toetada Ida-Virumaa ettevõtlust spordi- ja kultuuritegevuste kaudu, mis aitavad kaasa Ida-Viru piirkonna ettevõtluse mitmekesisamisele ja väikeettevõtluse toetamisele ning toovad täiendavat tulu turismisektoriga seotud valdkonda nagu majutus- ja toitlustussektor. Spordi- ja kultuuriürituste projektide elluviimisega aitame kaasa Eesti erinevate piirkondade sidustatuse paranemisele Ida-Virumaaga ning mitmekesistame spordi- ja kultuurielu ning edendame Ida-Virumaa turismi.¹

Tegevusega toetatakse Ida-Viru maakonna strateegilisi eesmärke². Kirjelduses soovitakse kultuuri- ja spordivaldkonnas populariseerida valdkonna tegevusi, kuna mitmekesine ning hästi toimiv kultuuri- ja spordivaldkond (kultuuri- ja sporditeenuste mitmekesisus ja kvaliteet) on üldise elukeskkonna üheks olulisemaks osaks. Samuti toetab tegevus Ida-Virumaa ettevõtlusaktiivsust. Hetkel on Ida-Virumaa maakondade lõikes viimasel kohal ning maakonnal on sihiks saavutada murrang maakonna ettevõtlusaktiivsuses ning jõuda sellega Eesti keskmisele tasemele. Maakonnas toimib aktiivselt loomemajandussektor, turismi ja toitlustussektor, jne.

¹ Ida-Viru turismiklastri strateegia 2014-2020: <http://ivek.ee/static/Ida-Viru-turismiklastri-strateegia-2014-2020.pdf>.

² Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2019-2030+: <https://ivol.kovtp.ee/documents/9867329/19704180/Ida-Viru+arengustrateegia+kinnitamiseks.pdf>

Tegevus toetab ka arengukava Lõimuv Eesti 2020 alaeesmärgi 1 „Lõimumist toetavad hoiakud ja väärtused on Eesti ühiskonnas kinnistunud“ meetme 1.2 „Igapäevaste kontaktide, suhtluse ja kaasamise toetamine ühiskonnas“ eesmärkide elluviimist, vt Lõimuv Eesti 2020³.

Toetuse andmine on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2014. a korraldusega nr 107 kinnitatud „Eesti regionaalarengu strateegiaga 2014–2020“, mille kohaselt tuleb Ida-Virumaa arengupotentsiaali ära kasutamiseks keskenduda piirkonna majanduskasvu stimuleerimisele, ettevõtlikkuse ja ettevõtlustaristu edendamisele.

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ alusel.

Eelnõus nähakse ette toetuse andmise tingimused ja menetlemise kord ning toetuse taotleja, toetuse saaja ja rakendusüksuse õigused ja kohustused. Toetusskeemi rakendajaks on Integratsiooni Sihtasutus.

Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse nõunik Andres Heldring (tel 6113 106; e-post andres.heldring@fin.ee), Integratsiooni Sihtasutuse administratiivdirektor Eda Silberg (e-post eda.silberg@integratsioon.ee, tel 659 9038) ja Integratsiooni Sihtasutuse keelelise ja kultuurilise kümluse valdkonnajuht Jana Tondi (e-post jana.tondi@integratsioon.ee, tel 6599 069). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist Kati Tee (tel 611 3645, kati.tee@fin.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (tel 611 3638, sirje.lilover@fin.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb seitsmest peatükist ja 23 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

1. peatükk. Üldsätted

Eelnõu § 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

Määrusega kehtestatakse Ida-Virumaa ettevõtlust edendavate spordi- ja kultuuriürituste toetuse andmise tingimused ja kord. Toetatakse kultuuri- ja spordisündmuste korraldamist Ida-Viru maakonnas.

Toetusskeemi rakendajaks on Integratsiooni Sihtasutus (edaspidi *INSA*), kes omab pikaagegset kogemust Eesti ühiskonna lõimumisele suunatud kultuuri- ja spordiprojektide elluviimisel ning koordineerib erinevate ressursside kasutamist selles valdkonnas. INSA valmistab ette ja kuulutab välja taotlusvoorud taotluste esitamiseks, teeb taotluste toetusskeemi tingimustele vastavuse kontrolli, moodustab taotluste hindamiseks komisjoni, teeb taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse, maksab toetuse välja toetuse saajale, menetleb projektiga seotud aruandlust ning teeb vajadusel toetuse tagasinõudmise otsuse.

Toetusskeemi raames antav toetus võib teatud tingimustel kvalifitseeruda vähese tähtsusega abiks konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses. Konkurentsiseaduse § 30 lõige 1 sätestab, et riigiabiks loetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud abi. Riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise leping ei anna, kuid artikli 107 lõike 1 järgi on riigiabi igasugune liikmesriigi või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis

³ http://www.kul.ee/sites/kulminn/files/le2020_arengukava_uuendatud_2016.pdf

kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Vähesse tähtsusega abi hinnatakse samade kriteeriumide alusel kui riigiabi. Kõikide taotluste puhul hindab INSA iga taotluse puhul eraldi, kas toetus loetakse vähesse tähtsusega abiks või mitte. Üldjuhul analüüsitakse riigiabi tunnustele vastavust nelja kriteeriumi järgi:

- *Kas abi antakse riigi poolt või riigi vahenditest?*

- *Kas abi annab majandusliku eelise selle saajale võrreldes teiste ettevõtjatega?*

- *Kas abi on valikuline?*

- *Kas abi moonutab või võib moonutada konkurentsi ja mõjutada kaubandust liikmesriikide vahel?*

Kui kõik neli tingimust on täidetud, loetakse antavat abi vähesse tähtsusega abiks.

Vähesse tähtsusega abi andmisel tuleb kontrollida, et ühele taotlejale antava vähesse tähtsusega abi kogusumma ei ületaks mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 200 000 eurot. Lisaks võetakse toetuse andmisel arvesse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähesse tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*) artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähesse tähtsusega abi kumuleerimisreegleid. Üldise, põllumajandusliku ja kalamajandusliku vähesse tähtsusega abi summad ei tohi kokku ületada 200 000 eurot kolmeks majandusaastaks. Kui toetus kvalifitseerub vähesse tähtsusega abiks, kuid taotleja vähesse tähtsusega abi piirmäär on kasutatud, taotlust ei rahuldata. Kui vähesse tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas, kui taotleja on õigustatud saama, vähendab toetuse andja taotleja nõusolekul toetuse summat kuni vähesse tähtsusega abi ülemmäärani.

Vähesse tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks vastavalt VTA määruse artikli 2 lõikele 2 seotud ettevõtteid, mille vahel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

a) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;

b) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;

c) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;

d) ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike häälteenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on esimese lõigu punktides a–d kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu.

Eelnõu § 2. Toetuse andmise eesmärk ja oodatavad tulemused

Toetusskeemi eesmärk on elavdada Ida-Virumaa ettevõtlust ja majandusarengut, tõsta piirkonna elukeskkonna atraktiivsust, pidurdada nooremaeliste väljavoolu ning läbi piirkonna eelisarendamise vähendada mahajäämust teistest Eesti piirkondadest. Spordi- ja kultuuritegevuste toetamisega aidatakse kaasa erinevate piirkondade sidustatuse paranemisele Ida-Virumaaga ning mitmekesistatakse piirkonna spordi- ja kultuurielu. Piirkonnas toimuvad sündmused toetavad Ida-Virumaa ettevõtluse mitmekesistamist ja väikeettevõtlust, toetuse abil korraldatud sündmuste teenindamisest saavad täiendavat tulu eelkõige kohalikud loomemajandus-, toitlustus- ning turismivaldkonna ettevõtjad.

Toetusskeemi oodatavad tulemused on arvestatud ühel aastal toimuvate taotlusvoorude peale kumulatiivselt. Toetatavate projektide näol oodatakse eelkõige laiemale osavõtjate ringile mõeldud sündmusi, mis lisaks piirkonna elanikele meelitaksid külastajaid ka teistest Eesti maakondadest või välismaalt. Lisaks juba traditsioonilistele sündmustele on oodatud ka uute kultuuri- ja spordiürituste korraldamine, mis tõstaks Ida-Virumaa atraktiivsust külastussihtkohana ning mitmekesistaks ka korraldajate ja kaasatud inimeste sihtrühmi. Maakonnas inimeste ja organisatsioonide ettevõtlikkuse kasvatamiseks oodatakse nende kaasamist ürituste korraldamisse panustamisel.

Toetuse andmise mõõdetavad tulemused taotlejal prognoosida taotluse esitamisel ning esitada täpsemad andmed projekti aruandega.

2. peatükk. Toetuse andmise alused

Eelnõu § 3. Toetatav projekt

Toetatakse projekti, millega panustatakse lõikes 3 ära nimetatud mõõdetavatesse tulemustesse. Eeldatakse, et toetatud projektid kumulatiivselt aitavad saavutada lõikes 2 nimetatud oodatavaid tulemusi ning avaldavad positiivset mõju lõikes 1 nimetatud eesmärgile lähenemiseks.

Toetatakse erinevate kultuuriürituste, sh balleti-, muusika- ja filmifestivalide, korraldamist ning erinevate massi- või meeskonnaspordi üritusi, sh festivalide, korraldamist. Tegemist võib olla nii uus- kui korduvüritusega, eelistatud on Eesti kultuuri ja spordiga tutvumise võimaluste pakkumine, nt seiklus-, üllatus- ja elamuskogemust pakkuvad tegevused. Toetatavad kultuuri- või spordiüritused peavad olema vähemalt maakondliku tähtsusega, mistõttu on osalevate inimeste miinimumarvuks seatud 1000.

Oluline on märkida, et toetatavad tegevused ei tohi olla enne taotluse esitamist lõpetatud või täielikult ellu viidud. Ei toetata projekti, mis on ellu viidud enne toetuse taotluse esitamist ehk kui kõik projekti toetatavad tegevused on juba ellu viidud.

Eelnõu § 4. Toetuse taotlemine

Toetuse andja teavitab taotlusvooru avamisest vähemalt seitse kalendripäeva enne taotlusvooru avamist oma veebilehel. Taotlusvooru avamise teates avaldatakse lisaks taotlusvooru tähtpäevale ka taotlusvooru maht ning abikõlblikkuse periood. Kavas on aastas korraldada kaks taotlusvooru, mis võimaldab toetada erinevatel ajaperioodidel korraldatavaid üritusi. Toetuse andmiseks vajalikud materjalid avaldab toetuse andja oma veebilehel hiljemalt taotlemise avamise hetkeks ning nõustab kõiki potentsiaalseid taotlejaid taotluste koostamiseks. Sihtrühmani jõudmiseks kasutatakse täiendavalt erinevaid meedia ja uudiste edastamise kanaleid, sh raadio, televisiooni ja sotsiaalmeediat, tehakse tihedat koostööd oma partneritega, Ida-Virumaa Ettevõtluskeskusega, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega, kohaliku omavalitsuse üksustega.

Taotlust saab toetuse andjale esitada läbi e-toetuse taotlusvooru avamise teates nimetatud tähtajaks. Juhul kui tekib tõrkeid e-toetuse süsteemis, saab taotluse esitada ka e-posti teel taotleja esindajaõigusliku isiku digitaalse allkirjaga. Kõiki ühte taotlusvooru esitatud taotlusi menetletakse samal ajal.

Eelnõu § 5. Taotlejale esitatavad nõuded

Toetust saavad taotleda kõik juriidilised isikud, kes vastavad paragrahvis toodud tingimustele.

Eelnõu § 6. Nõuded taotlusele

Taotlus koosneb taotlusvormist ja lisadest, mis sisaldavad taotluse hindamiseks vajalikku informatsiooni. Taotlusvormi ja lisade kirjelduse paneb rakendusüksus üles oma veebilehele. Taotluses nõutav informatsioon peab võimaldama hinnata, kas rahastamisele esitatud projekt vastab kõikidele toetuse andmise tingimustele, on põhjendatud ning toob kaasa meetmes eeldatud mõju. Nõudeid taotlusele saab rakendusüksus juhtumipõhiselt täpsustada ning nõustada taotlejat, millises vormis andmeid täpsemalt oodatakse.

Selleks, et vältida samade tegevuste ning sarnaste eesmärkide ja tulemuste saavutamise topeltfinantseerimist, kohustub taotleja esitama toetuse saajale teabe, kui ta on projektile või projekti osadele tegevustele taotlenud samal ajal toetust mõnest teisest meetmest või riigisisestest või muudest välisabi vahenditest. Toetust ei saa taotleda kulule, millele on toetus juba eraldatud.

Iga taotleja võib taotlusvooru esitada ühe taotluse.

Eelnõu § 7. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

Abikõlblikud on kulud, mis on otseselt vajalikud tegevuste läbiviimiseks ning vajalikud ja põhjendatud projekti elluviimiseks. Arvestatakse ainult pangaülekande teel tasutud kuludega, sularahatehinguid abikõlblikuks ei loeta.

Eelnõu § 8. Projekti abikõlblikkuse periood

Kulu on abikõlblik vaid juhul, kui on tekkinud abikõlblikkuse perioodi jooksul. Abikõlblikkuse perioodi algus on seotud taotlusvooru välja kuulutamisega, kuid taotleja võib projekti abikõlblikkuse perioodi alguseks määrata ka sellest hilisema kuupäeva. Kui taotleja alustab projekti elluviimist enne, kui toetuse andja on teinud taotluse kohta otsuse, peab ta arvestama riskiga, et toetuse andja jätab taotluse rahuldamata ja taotleja peab projekti elluviimisega seotud juba tehtud kulud ise hüvitama. Tuleb arvestada, et maksimaalselt võib projekti abikõlblikkuse periood kesta kuni seitse kuud alates taotlusvooru välja kuulutamisest. Kuludokumendid võivad olla koostatud ja tasutud 15 päeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu.

Toetuse saaja võib põhjendatud juhtudel taotleda projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamist. Abikõlblikkuse perioodi võib muuta kuni projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte tagantjärele pärast projekti lõppemist.

Eelnõu § 9. Toetuse suurus

Toetuse minimaalseks summaks kehtestatakse 10 000 eurot ja maksimaalseks määraks 25 000 eurot. Toetuse maht sündmuse kohta on määratud arvestusega, et oleks võimalik korraldada vähemalt maakondliku tähtsusega ja suuremat hulka osavõtjaid võimaldavaid sündmusi. Lisaks toetusele võib projekti elluviimiseks lisanduda toetuse saaja omapanus, samuti võivad vajalikuks osutada projektivälised tegevused.

3. peatükk. Taotluse menetlemine

Eelnõu § 10. Taotluse menetlemine

Taotluste menetlus tuleb INSA poolt läbi viia üldjuhul 30 tööpäeva jooksul taotlusvooru sulgemisest arvates. Selle sisse mahub nii taotluse vastavuskontroll, taotluse hindamine kui ka otsuse vormistamine.

Taotlus jäetakse läbi vaatamata, kui see ei ole tähtaegselt esitatud või juhul, kui projektile antav toetus kvalifitseerub vähese tähtsusega abiks ja taotleja vähese tähtsusega abi piirmäär on täis. Taotluse esitamise tähtaja saab ennistada toetuse andja initsiatiivil või taotleja taotlusel. Ennistamist võib teha vaid mõjuvatel põhjustel.

Menetlus peatub perioodiks, kui taotlejalt palutakse taotluses sisalduvate puuduste kõrvaldamist või küsitakse projekti kohta lisaandmeid, millela ei ole võimalik taotluse menetluse või hindamisega lõpule jõuda. Juhul kui taotleja ei esita lisaandmeid ettenähtud tähtaja jooksul, on INSA õigus jätta taotlus läbi vaatamata. Nõuetele mittevastav taotlus jäetakse rahastamata, selle kohta koostab rakendusüksus taotluse rahuldumata jätmise otsuse.

Eelnõu § 11. Taotluse hindamine

Kui taotlus vastab nõuetele, hindab seda INSA moodustatud hindamiskomisjon. Komisjoni töökorra ja liikmed kinnitab INSA.

Taotlusi hinnatakse kahe põhi- ja viie alakriteeriumi järgi:

KRITEERIUM	Kriteeriumi osakaal koondhindes
1. Projekti ettevalmistamise kvaliteet	40
1.1. Projekti kajastavate teavitustegevuste olemasolu ja läbimõeldus	20
1.2. Kavandatud kulutuste tõhusus, säästlikkus, vajalikkus ja põhjendus projekti seisukohast	20
2. Projekti kavandatud mõju	60
2.1. Projekti põhjendus ja vastavus järgmistele eesmärkidele: a) elavdada Ida-Virumaa ettevõtlust ja majandusarengut, tõsta piirkonna elukeskkonna atraktiivsust, pidurdada nooremaelaste väljavoolu ning läbi piirkonna eelisarendamise vähendada mahajäämust teistest Eesti piirkondadest; b) spordi- ja kultuuritegevuste toetamise kaudu aidata kaasa Eesti erinevate piirkondade sidustatuse paranemisele Ida-Virumaaga ning mitmekesistada spordi- ja kultuurielu ning edendada Ida-Virumaa turismi (Ida-Viru turismiklastri strateegia 2014-2020 ⁴); c) sihtrühma kirjeldus, sh planeeritud osalejate arv, kohalike elanike ja organisatsioonide kaasatus; külastajate arv, külastajaid toetuse kohta; signatuurürituse potentsiaal; d) projekti uudsus (uus või oluliselt arenenud üritus).	20
2.2. Projekti elluviimisega saavutatav laiem valdkondlik (turism, väikeettevõtlus, piirkonna maine) mõju	20
2.3. Projekti elluviimisega saavutatav kogukondlik (sh kohalike elanike ja asutuste kaasatus ürituse ettevalmistamisel ja läbiviimisel) mõju	20
Punktid kokku	100

Hindamisse võib vajadusel kaasata hääleõiguseta eksperte, kes peavad lähtuma hinnangute andmisel kehtestatud kriteeriumitest. Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavast taotlusest. Taandamise korral tehakse vastav märge hindamiskomisjoni protokollis.

Hindajad täidavad iga projektitaotluse kohta hindamislehe. Taotluste hindamistulemuse saamiseks liidetakse kõigi hindajate taotlusele antud punktid ja arvutatakse hindajate arvuga jagades punktisumma keskmine (koondhinne). Koondhinne põhjal moodustatakse taotluste pingerida, mis võetakse aluseks taotlusvooru vahendite jagamisel. Kui projekti ei ole võimalik täies mahus toetada, võib komisjon teha ettepaneku rahastamisotsuse tegemiseks vähendatud

⁴ <http://ivek.ee/static/Ida-Viru-turismiklastri-strateegia-2014-2020.pdf>

mahus. Kui taotluse keskmine punktisumma jääb väiksemaks kui 60 punkti, siis ettepanekut taotlusele toetust määrata ei tehta.

Eelnõu § 12. Taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord

Taotluse rahuldab toetuse andja juhul, kui taotleja ning taotlus vastavad toetuse andmise tingimuste nõuetele ning komisjon on teinud ettepaneku hindamistulemuse põhjal taotluse rahuldamiseks.

Taotluse saab rahuldada osaliselt. Osaline taotluse rahuldamise otsus tuleb taotlejaga eelnevalt kooskõlastada. Osaline taotluse rahuldamine on põhjendatud näiteks juhul, kui projekt pole taotletavas mahus piisavalt põhjendatud. Osalise taotluse rahuldamise otsus tehakse ka juhul, kui taotlusvooru eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täies mahus eraldada.

Taotluse võib rahuldada ka kõrvaltingimusega. Kõrvaltingimus seatakse juhul kui mõni taotlejale või taotlusele seatud nõue ei ole taotluse rahuldamise otsuse tegemise hetkeks täidetud, kuid eelduslikult saab nõue projekti abikõlblikkuse perioodil mõistliku aja jooksul täidetud. Kõrvaltingimuse korral ei teki toetuse saajal taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse põhjal õigust toetuse maksele. Kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral makstakse toetus välja pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui taotleja ja/või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, kui taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil, taotleja ei võimalda teha taotluse nõuetele vastavuse kontrolli, taotlus ei kuulu hindamistulemuse põhjal rahuldamisele, taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada või taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta.

Toetuse andja võib jätta taotluse rahuldamata ka siis, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemisel kogutud teavet tervikuna hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid on saavutatavad ilma toetuseta. Näiteks võib menetlemise käigus kogutud lisateabe põhjal selguda, et taotlejal on võimalik projekt ellu viia ja samad eesmärgid saavutada alternatiivsete rahaliste vahenditega või oleks taotleja teostanud projekti ka ilma toetuseta.

Eelnõu § 13. Taotleja ja toetuse saaja ärakuulamine

Taotlejal ja toetuse saajal on haldusmenetluse seaduse § 40 tähenduses õigus ärakuulamisele.

Taotlejal ja toetuse saajal on võimalik enda arvamust asjassepuutivas küsimuses piisavalt selgitada ja vajadusel võtta seisukoht dokumentide suhtes, mille toetuse andja on tema asja menetlemisel esitanud. Kui taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb vaid taotlusel ja selle menetlemisel puuduste kõrvaldamise raames esitatud andmetel, siis sellise korra läbi saab öelda, et taotleja on ära kuulatud.

Toetuse saajale tuleb anda võimalus asjaolusid selgitada enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist. Toetuse saaja saab otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja saab neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

Eelnõu § 14. Vaide esitamine ja menetlemine

Vaide toetuse andja otsusele või toimingule saab esitada toetuse andjale. Vaide lahendab toetuse andja ning vaide menetlemine toimub haldusmenetluse seaduse korras.

4. peatükk. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

Eelnõu § 15. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine toimub üldjuhul toetuse saaja algatusel, näiteks juhul kui toetuse saaja peab vajalikuks muuta mõnda toetatavat tegevust või selle ulatust või asendatakse üks tegevus teisega või muudetakse abikõlblike kulude eelarvet. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti lõppemist.

Toetuse andja võib keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui selle tulemusena ei ole projekt enam kooskõlas eelnõu sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või projekti lõpetamine projekti abikõlblikkuse perioodil ei ole tõenäoline. Kui projekti ei ole võimalik olemasolevatel tingimustel jätkata, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus täielikult või osaliselt kehtetuks. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab toetuse andja 14 tööpäeva jooksul.

Eelnõu § 16. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

Taotlus tunnistatakse kehtetuks juhul, kui taotlust ei oleks pidanud rahuldama või pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist ilmneb asjaolu, mille tulemusena ei oleks projekti võimalik esialgu kavandatud mahus või viisil ellu viia, sealhulgas kui toetuse saaja ei taha enam projektile toetust. Kui taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks, tuleb saadud toetus toetuse saajal toetuse andjale tagastada.

5. peatükk. Toetuse maksmise tingimused ja aruande esitamine

Eelnõu § 17. Toetuse maksmise tingimused

Toetuse maksmise menetlus koosneb toetuse andjale maksetaotluse esitamisest, maksetaotluse menetlemisest ja toetuse maksmisest. Toetust makstakse tegelike kulude alusel. Esimene makse tehakse toetuse saajale 80% ulatuses ettemaksena.

Lõppmakse saamiseks esitab toetuse saaja toetuse andjale koos lõpparuandega kõikide abikõlblike kulude kuludokumendid ja nende tasumist tõendavad dokumendid taotluse rahuldamise otsuses ettenähtud ajaperioodi jooksul. Maksetaotluse saamisel kontrollib rakendusüksus kulude abikõlblikkust, vajaduse korral kulu eest tasumist omafinantseeringu ulatuses, ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust.

Eelnõu § 18. Toetuse kasutamisega seotud aruande esitamine

Toetuse saaja esitab toetuse andjale projekti elluviimise kohta ühe aruande 15 tööpäeva jooksul peale projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Projekti aruanne koosneb sisu- ja finantsaruandest. Aruande vormid kehtestab INSA ja teeb need kättesaadavaks oma veebilehel. Toetuse andja võib paluda toetuse saajalt aruande täiendamist või puuduste kõrvaldamist, milleks antakse kuni 14 kalendripäeva.

6. peatükk. Toetuse saaja ja toetuse andja õigused ja kohustused

Eelnõu § 19. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja peab täitma talle toetuse andmisega pandud kohustused. Toetuse saajale on sätestatud §-s 19 erinevad kohustused, mille täitmine on toetuse saamiseks või säilimiseks vajalik. Täpsemaid juhiseid toetuse saaja kohustuste kohta jagab toetuse andja, sh millistest projekti rakendamisega seotud asjaoludest tuleb rakendusüksust teavitada ning millistel juhtudel peab toetuse saaja taotlema taotluse rahuldamise otsuse muutmist, millised on toetuse saamise teavitamise nõuded jms.

Eelnõu § 20. Toetuse saaja õigused

Toetuse saajal on õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid projekti nõuetekohaseks elluviimiseks, sealhulgas hinnangut projektis kavandatud muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta jms. Väärrib märkimist, et toetuse saajal on õigus toetuse andja kooskõlastuseta muuta eelarves toodud kuluridasid kuni 30% ulatuses. Suurema muutuse korral peab toetuse saaja taotlema taotluse rahuldamise otsuse muutmist.

Eelnõu § 21. Toetuse andja kohustused

Toetuse andja kohustus on tagada toetuskeemi projektide õigeaegne ja õigusaktidele vastav menetlus. Toetuse andja peab, kas omal või toetuse saaja algatusel, selgitama toetuse andmist ja kasutamist puudutavaid nõudeid ning teavitama toetuse saajat toetuse andmise tingimustes toimunud muudatustest.

Vähese tähtsusega abi andmise korral peab toetuse andja lähtuma konkurentsiseaduse 6. peatükist tulenevatest kohustustest. Samuti peab säilitama kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid kümme aastat viimase taotluse rahuldamise otsuse tegemisest (VTA määruse art 6 lg 4).

Eelnõu § 22. Toetuse andja õigused

Toetuse andja õigus on kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Ühtlasi antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus on õigus tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas projekti toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, projekti kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamise. Toetuse andjal on õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus.

17. peatükk. Toetuse tagasinõudmine

Eelnõu § 23. toetuse tagasinõudmine ja -maksmine

Toetus nõutakse tagasi, kui toetuse saaja ei täida talle pandud kohustusi või projekti tulemusi ei saavutata. Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse juhul, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks või kui toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Kaalutusõiguse alusel tehakse toetuse tagasinõudmise otsus juhul, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust.

Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta, kui puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse või kui toetuse saaja ise avastas ja teatas toetuse andjale, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu ning tagastas selle toetuse andjale ehk täidetud on kõik toetuse vabatahtliku tagastamise tingimused.

Kui toetuse andjal ei ole võimalik rikkumise rahalise mõju suurust hinnata, võib ta kaalutusõigusele tuginedes vähendada toetust protsentuaalselt rikkumise raskusega. Seejuures võib kaaluda ka perioodi 2014-2020 struktuurivahendite kasutamisel rakendatavat menetluspraktikat ja analoogsete tagasinõude protsentide kohaldamist, mille aluseks on Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ sätestatu.

Ebaseadusliku, väärkasutatud või ühisturuga kokkusobimatu riigiabi korral, sealhulgas vähese tähtsusega abi puhul, võib toetuse tagasinõudmise otsuse teha kümne aasta jooksul pärast toetuse saajale toetuse eraldamist. Toetust saanud toetatavate tegevuste puhul tuleb ebaseaduslik riigiabi tagastada liitintressiga alates päevast, kui ebaseaduslik abi maksti, ning intressi määraks tuleb võtta eelnõu lõikes 6 viidatud EK määruses nimetatud riigiabi viite- ja diskontomäär. Liitintressi tuleb maksta kuni toetuse tagasimaksmiseni.

Toetuse tagasimaksmise perioodi määrab INSA, kuid see ei saa olla pikem kui neli kuud. Kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta, võib toetuse andja nõuda üleantud rahalisi vahendeid tagasi haldusmenetluse seaduse § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamise aluseks on riigieelarve seadus.

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8).

4. Määruse mõjud

Määruse mõju läbivatele teemadele

1. Keskkonnahoid ja kliima

Määrusel on neutraalne mõju keskkonnahoiu ja kliima teemadele.

2. Võrdsed võimalused

Määrusel on neutraalne mõju võrdsete võimaluste teemadele. 2018. aastal oli Ida-Virumaal 15–74. aastaste meeste tööhõivemäär 61,2% ja naistel 52,2%. Kuna toetuse mõju avaldub peamiselt piirkonna teenindussektorile, milles enamus hõivatutest naised, võib eeldada et toetusskeemil esineb mõõdukalt positiivne mõju naiste tööhõivele.

3. Infoühiskond

Määrusel on neutraalne mõju infoühiskonna teemadele.

4. Regionaalareng

Määrus on otseselt suunatud territoriaalsete arenguerinevuste leevendamiseks ning loob tingimused Ida-Viru maakonnas ettevõtluse arendamiseks ja majanduse mitmekesistamiseks.

5. Riigivalitsemine

Määrusel ei ole otsest mõju riigivalitsemise teemadele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse alusel suunatakse projektide rakendamiseks Ida-Viru programmi vahendeid, ühes aastas jaotatakse toetusteks vahendeid summas kuni 250 000 eurot. Toetuste jagamine on kavandatud aastas kahe taotlusvooru kaudu.

Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse lisaks riigieelarvest Ida-Viru programmi vahenditest.

Määruse rakendamisega ei kaasne riigieelarvesse otseseid tulusid, küll aga lisandub ürituste toimumisega tulu Ida-Viru maakonna teenindussektori ettevõtjatele, mille tulemusena suureneb sotsiaal- ja teiste töjõumaksude laekumine riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetesse.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Kultuuriministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja Sotsiaalministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Integratsiooni Sihtasutusele.